

Policy Position Paper

Од областа на даноци

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“

Формулар за идентификување на проблеми – Позиционен документ (Policy Position Paper)

Овој документ ќе се користи како алатка за потребите на „Проектот на УСАИД – Партнерство за подобра бизнис регулатива“ за идентификување на ограничувачки институционални политики, како и за подобрување на конкурентноста и правната усогласеност на компаниите

Датум:	Поднесено од:	Краток назив на ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue): Донации во образованието како јавна дејност
--------	---------------	---

Овој ИДЕНТИФИКУВАН ПРОБЛЕМ е релевантен за подобрување на регулативата во (заокружи):

Сектор - Земјоделство; Сектор – Градежништво; Сектор - Туризам; Сектор - Текстил; Сектор – ИКТ ; Сите Сектори

1. Краток опис на ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue)– За кои проблеми е потребно решение? Каква е моменталната ситуација (Анализа на политики: моментални околности, конкретно идентификување на проблеми)

Со Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности (Службен весник на РМ, број 47/06, 86/08, 51/2011, 28/14 и 153/ од 04.09.2015) се уредуваат давањето и примањето на донациите и спонзорствата со кои давателот и примателот можат да бараат даночни поттикнувања, целта на давањето и примањето, давателите и примателите, предметот, користењето, даночните поттикнувања и евидентирањето и контролата на донациите и спонзорствата во јавните дејности.

Притоа, со донацијата и спонзорството во јавните дејности со кои се остварува јавниот интерес, се придонесува за подобрување на личниот и заедничкиот живот на граѓаните, здруженијата на граѓаните и фондации, физичките и правните лица во Република Македонија, како и за нивната економска благосостојба и социјална правда.

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“

Јавна дејност е дејност во областа на заштита на правата на човекот и Граѓанинот, образованието, науката, развој на информатичкото општество и пренос на електронски податоци, културата, спортот, здравството, социјалната заштита, заштитата на лица со инвалидитет, крводарителството, детската заштита, заштитата на животната средина и други дејности утврдени со закон како јавна дејност.

Донација е доброволна и безусловна помош во пари, добра и услуги која не создава директна корист за давателот, ниту обврска за враќање од примателот на донацијата и која може да биде дадена за цели од јавен интерес или за поддршка на активностите на примателот. Под донација, се подразбираат и жирални давања, теледавање и организирани настани за прибирање на средства.

Предмет на донацијата се финансиски средства, секаков вид добра и услуги, вклучувајќи и материјални добра, сопствено произведени или набавени и завештанија и други преносни права и истиот мора да е во согласност со дејноста на примателот на донацијата, а не можат да бидат добра и услуги чиј промет е забранет со закон.

Цел на донацијата е остварување, унапредување, промоција и поддршка на дејностите од јавен интерес.

На даночниот обврзник на данокот на добивка кој донирал средства на правно лице износот на дадената донација во тековната година според одредбите на овој закон му се признава како расход во висина до 5% од вкупниот приход.

Дополнително во 2016 со Законот за дополнување на Законот за данокот на добивка кој се применува од 1 јануари 2017 година се регулираат дополнителни ослободувања за донации дадени во спортот. Тоа значи дека дури 50% од пресметаниот данокот од добивка може да се намали за сметка на дадена донација/спонзорство во спортот.

2. На кој начин ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue) негативно влијае врз конкурентноста, работењето и правната усогласеност на компаниите?

Имајќи го во предвид горенаведеното, се доаѓа до заклучок дека донациите и спонзорствата во јавните дејности се во „подредена позиција“ наспроти донациите и спонзорствата во спортот (регулирани со Законот за данок од добивка (Службен весник на РМ, бр. 112/2014 ..., 190 од 17.10.2016 година) и Правилникот за изменување и дополнување на правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка пропишани се дополнителни даночни поттикнувања во спортот кои се применуваат од 1 јануари 2017 година).

Во Октомври 2016 година Владата доставува Предлог ПРЕДЛОГ - ЗАКОН за дополнување на Законот за данокот на добивка -по скратена постапка, каде се уредени даночните ослободувања за целите на данокот на добивка. Во образложението за потребата од овие измени се наведува:

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“

“Во насока на поддршка на развојот на спортот и постигнувањето на спортски резултати, се предлага да се извршат дополнувања во Законот за данокот на добивка со цел овозможување на даночни поттикнувања при давање на донации кон спортските федерации, МОК, спортските клубови и активни спортисти”

Анализирајќи ја состојбата во образованието и се почестите забелешки од страна на бизнис заедницата заради недоволната стручна оспособеност на кадрите кои излегуваат од образовниот процес како и Постоечкиот дебаланс помеѓу понудата на работна сила и потребните квалификации и професии на страна на побарувачката јасна е потребата за преземање конкретни и итни чекори во насока на подобрување на состојбата.

Реформите во образованието се клучни за решавање на проблемот на долг рок но и интервенцијата на бизнис секторот може да придонесе кон забрзување на истата. Преку директна комуникација на компаниите со образовните институции кои се креатори на профилите за нивните работни места може да се воспостави синергија помеѓу образованието и стопанството која би донела позитивни резултати на краток рок. Имено, компаниите се најкомпетентни да сугерираат наставни програми кои би ги граделе учениците во насока на нивна поедноставна и побрза инклузија во работниот процес. Квалитетот на образовниот процес би бил многу повисок доколку образовните институции се опремени со најразлични лаборатории, истражувачка опрема, машини и инструменти за изучување на конкретни операции.

Од тие причини треба да се оди во насока на стимулирање на бизнис секторот за опремување на образовните институции преку донација во парични средства или материјални и нематеријални добра од 2 причини:

- Добрата би биле на располагање на образовните институции за многу краток рок
- Донаторите можат да имаат директен увид во ефектот од вложените средства

Овој начин на поддршка на образованието е клучен за намалување на невработеноста поради можноста интензивно да се работи на преквалификација на кадрите. Индуstriите кои вработуваат дефицитарни кадри се најдиректно засегнати па од тие причини во услови на даночни поттикнувања се очекува да бидат најзаинтересирани за оваа мерка.

Со Постоечката регулатива поради дополнителните даночни оптоварувања компаниите се воздржуваат од инвестирање/трошење во оваа насока, а со тоа и во инвестирање во потенцијални кадри кои подоцна можат значително да придонесат кон намалување на невработеноста и подобрување на целокупното стопанство.

3. На каков начин компаниите се соочуваат со ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue) и каква е нивната процентуална застапеност по сектори во однос на проблемот?

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“

За одредени индустрии недоволното вложување во образовниот процес директно придонесува за понатамошна тешка пристапност до квалитетен кадар на компаниите.

4. Кои се важечките закони, подзаконски прописи (наведување на членовите) кои го регулираат ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue)?

Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности

Законот за данок од добивка

Правилник за изменување и дополнување на правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка

5. Кои државни институции се директно вклучени во регулирањето или решавањето на овој проблем? Дали треба да бидат вклучени и дополнителни институции?

Министерство за финансии со интервенирање во членот 30 од Закон за данок од добивка, со додавање на нов член и воведување на различни категории на образовни институции како корисници на донација која директно ја намалува обврската за данок од добивка кај исплатувачот.

6. Како овој проблем е регулиран во други држави?

Добар пример за решавање на овој проблем, претставува даночниот систем на Романија. Мотивите за донации и спонзорства се стимулирани на тој начин што секое физичко лице може да наложи користење на износ еднаков на 2% или 3,5% од месечниот данок на доход, како што следи:

- стапка од 2% за поддршка на непрофитни фирми или верски субјекти, како и за доделување на приватни стипендии, или

- стапка од 3,5% за поддршка на непрофитни организации или верски субјекти, кои се даватели на социјални услуги акредитирани со најмалку една лиценцирана социјална услуга.

Практично, тоа значи дека секој вработен може да побара од работодавачот да префрли 2 или 3,5% од персоналниот данок на доход на одредена стипендија / непрофитна организација или слично, на месечно ниво, директно од банкарска сметка на работодавачот до соодветната стипендија или непрофитна организација, без префрлање на пари преку Државниот завод за финансии и без било какво претходно одобрување.

Донациите и спонзорства на приватни фирми не се третираат како признат трошок од гледна точка на данокот од добивка. Меѓутоа, тие можат да одбијат каква било донација или спонзорство од реалниот износ на данокот на добивка, ограничен на најниско ниво од:

- 0,5% од годишниот промет;
- 20% од вкупниот данок на добивка.

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“

Секое износ што ги надминува границите може да се пренесе во следните 7 години, користејќи ги истите граници.

Поврзано со образованието, фирмите кои сакаат да го поддржат системот за стручно образование, вклучувајќи и двојно техничко образование, имаат право на признавање на трошоците направени за организацијата и спроведувањето на двојното стручно и техничко образование.

7. Кои се квантитативните и квалитативните резултати/придобивки кои ќе ја подобрат конкурентноста на компаниите, а кои директно ќе произлезат од успешното адресирање – упатување - решавање на ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue)?

За компаниите би значело полесен пристап до соодветен кадар во секоја дејност и би се подигнало нивото на квалитетот на кадрите.

Од друга страна би се намалиле и даночните оптоварувања од вложување во образовните процеси на кадрите.

8. Кои се квантитативните и квалитативните резултати/придобивки фискални импликации на државата, доколку ИДЕНТИФИКУВАНИОТ ПРОБЛЕМ (Policy Issue) успешно се адресира – упати – реши?

Ова би значело намалување на бројот на невработени кадри, како и зголемување на конкурентноста на компаниите, како резултат на повисокото ниво на квалитет на вработените.

9. Предлог решенија и очекувани резултати? Што сакаме да се постигне, во која насока треба да се насочиме? (главни цели)

Предлогот е да се интервенира во членот 30 од Закон за данок од добивка, додавајќи нов член, по аналогија на трошоците за донации и спонзорства во спортот, воведувајќи различни категории на образовни институции и соодветен процент на намалување на пресметаниот данок.

Во Законот за данок од добивка се додава член 30-г кој гласи:

- На обврзникот кој донирал финансиски средства во образовна институција – средно стручно училиште, кои се уплатени на посебна наменска сметка, му се намалува пресметаниот данок за износот на дадената донација, но најмногу до 50% од пресметаниот данок
- На обврзникот кој донирал финансиски средства во образовна институција – средна општа гимназија, кои се уплатени на посебна наменска сметка, му се намалува пресметаниот данок за износот на дадената донација, но најмногу до 40% од пресметаниот данок

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“

- На обврзникот кој донирал финансиски средства во високо образовна институција, кои се уплатени на посебна наменска сметка, му се намалува пресметаниот данок за износот на дадената донација, но најмногу до 40% од пресметаниот данок
- На обврзникот кој донирал финансиски средства во други образовни институции, кои се уплатени на посебна наменска сметка, му се намалува пресметаниот данок за износот на дадената донација, но најмногу до 35% од пресметаниот данок

БЕЛЕШКА ЗА УРЕДНИЦИТЕ

„Оваа активност е овозможена со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата за меѓународен развој на САД (УСАИД), како дел од Проектот на УСАИД Партнерство за подобра бизнис регулатива, имплементиран од страна на ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал и четирите стопански комори. Содржината на документот е заеднички став на стопанските комори: Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на северозападна Македонија, Стопанска комора за информатички и комуникациски технологии – МАСИТ и Сојуз на стопански комори на Македонија и не ги одразува ставовите на УСАИД, Владата на САД и ЕПИ ЦЕНТАР Интернационал.“